

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius.
tel. 8 70662008, faks. 8 70662000, el. p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre. kodas 188784898

UAB „GIK projektai“
El. p. a.stanionyte@bpimone.lt

2018-05-22 Nr. (28.4)-A4- 4843
Į 2018-05-09 Prašymą

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA

DĖL ALYTAUS R. SAV., DAUGŲ SEN., ROKANČIŲ SMĖLIO IR ŽVYRO TELKINIO NAUDOJIMO, POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Eurotransa“, Čižiūnų kel. 13, LT-64485, Čižiūnai (korespondencijai Naujoji g. 136-1, LT-62175, Alytus), tel. 8 685 58989, el. p. uab.eurotransa@gmail.com.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „GIK projektai“, Konstitucijos pr. 23, LT-08105, Vilnius, tel. 8 527 35810, el. p. a.stanionyte@bpimone.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, nurodant šio įstatymo 2 priedo punktą (-us).

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – Alytaus r. sav., Daugų sen., Rokančių smėlio ir žvyro telkinio naudojimas.

Atranka atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 priedo 2.4 punktu „Kitų naudingųjų iškasenų gavyba (kai kasybos sklypas – mažesnis kaip 25 ha, bet didesnis kaip 0,5 ha)“.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis; savivaldybė; seniūnija; miestas, miestelis, kaimas ar viensėdis, gatvė).

Alytaus rajono savivaldybė, Daugų seniūnija, Rokančių kaimas.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

PŪV teritorija yra privačios nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype kad. Nr. 3355/0001:441, kurio pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Planuojamos ūkinės veiklos plotas apie 20,50 ha, iš jų – 2,64 ha plote kasybos darbai nevykdomi ir naudojami karjero priklausiniams, t.y. laikinam dangos grunto sandėliavimui ir pan., nebus kasama kelių apsaugos zonose bei 4,61 ha plote yra miško žemė, kurioje kasybos darbai taip pat nebus vykdomi. Naudingosios iškasenos (smėlio ir žvyro) kasyba atviru kasiniu (karjeru) bus vykdoma apie 13,25 ha plote. Sklypui nustatytos specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos: XXVII. Saugotini želdiniai (medžiai ir krūmai), augantys ne

miškų ūkio paskirties žemėje (0,8285 ha), XXVI. Miško naudojimo apribojimai (2,41 ha), VI. Elektros linijų apsaugos zonos (0,03 ha), II. Kelių apsaugos zonos (0,262 ha).

Pagal Alytaus rajono savivaldybės bendrojo plano (patvirtintas 2012-11-14 sprendimu Nr. K-328) žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinį, PŪV teritorija patenka į: IV-Žis – lengvųjų žemių zoną, III-Živ – vidutinės ūkinės vertės žemių zoną, miškų ūkio paskirties teritoriją – I ir IV grupės miškus, ribojasi su planuojamu Daugų regioniniu parku. Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis į kitos paskirties žemę (naudingųjų iškasenų teritorijos) smėlio ir žvyro telkinio išteklių gavybai atviru kasiniu (karjeru), atsižvelgiant į vietos gyventojų, gretimų žemės sklypų savininkų ir naudotojų interesus, bus keičiama žemės gelmių naudojimo planu (specialiuoju teritorijų planavimo dokumentu). Nuo 2018 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120, 22 straipsnio 5 dalis „Kai žemės gelmių išteklių telkiniai nenurodyti savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra“.

Artimiausia gyvenamoji teritorija nutolusi 50 m atstumu nuo planuojamo kasybos darbų ploto, kitos sodybos yra nutolę toliau nuo PŪV teritorijos 158-320 m atstumu pietvakarių kryptimi. Artimesnės gyvenvietės nuo PŪV teritorijos yra apie 325 m atstumu į šiaurę nutolęs Pavartės kaimas (12 gyventojų), apie 470 m atstumu į rytus nutolęs Rakatansų kaimas (20 gyventojų), apie 1,040 km atstumu į šiaurės rytus nutolęs Šiukščiakalnio kaimas (33 gyventojų). Arčiausiai nuo PŪV teritorijos yra nutolę apie 7,0-7,5 km šiaurės rytų kryptimi Daugų seniūnijos visuomeniniai pastatai: Daugų Dievo Apvaizdos bažnyčia, Daugų Vlodo Mirono gimnazija, Alytaus r. Daugų vaikų darželis, Alytaus r. meno ir sporto mokykla, Daugų ambulatorija, Alytaus r. Daugų ugniagesių komanda, Daugų seniūnija, profesinio mokymo įstaiga.

Naudingosios iškasenos ištekliai apskaičiuoti 2017 m. rugsėjo 21 d. būklei bendrame 18,03 ha plote ir aprobuoti 2017 m. lapkričio 3 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-301. Detaliai išžvalgyti spėjamai vertingi (331) smėlio ištekliai bendrame 18,03 ha plote sudaro apie 730 tūkst. m³, iš jų: smėlio 3,89 ha plote – 78 tūkst. m³, žvyro 17,42 ha plote – 652 tūkst. m³. Planuojamoje teritorijoje (13,25 ha) smėlio ir žvyro išteklių yra apie 450 tūkst. m³. Smėlio ir žvyro ištekliai bus tikslinami žemės gelmių naudojimo plane. Smėlis ir žvyras tinka automobilių kelių gruntams gaminti pagal standarto LST 1331:2015 lt (Gruntai, skirti keliams ir jų statiniams. Klasifikacija) reikalavimus.

Atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras, gavus leidimą naudoti žemės gelmių išteklius ir suderinus žemės gelmių naudojimo planą, planuojama smėlio ir žvyro kasyba atviru kasiniu (karjeru). Kasybos darbai priklausomai nuo smėlio ir žvyro poreikio bus vykdomi visus metus, 5 dienas per savaitę, viena pamaina nuo 8.00 val. iki 17.00 val. Sąlyginis skaičiuojamasis darbo dienų skaičius metuose – 250, vidurkinis skaičiuojamasis pamainos našumas smėlio ir žvyro gavyboje – 200 m³. Planuojamas naudoti telkinys bus iškastas ir rekultivuotas per 9 metus (esant 50 tūkst. m³ smėlio ir žvyro iškasimui per metus). Karjero eksploatacijos laikas priklausys nuo smėlio ir žvyro paklausos rinkoje, todėl karjero egzistavimo trukmė gali kisti. Pagrindinis žaliavos išvežimas vyks rytiniu telkinio pakraščiu praeinančiu rajoniniu keliu (1128) Daugai–Meškučiai–Meškasalis. Šiuo rajoniniu keliu patenkama į krašto kelią (129) Antakalnis–Jieznas–Alytus–Merkinė.

Planuojamo naudoti ploto kasybos darbuose bus naudojamos šios kasimo, kasimo – pakrovimo ir transportavimo mašinos: buldozeris *Komatsu D51EX*, ratinis frontalinis krautuvas *Case 821*, atvirkščio kasimo ekskavatorius *Komatsu PC210*. Apie 50 % iškasto žvyro planuojama frakcionuoti pačiame karjere, tam bus naudojamas mobilus sijojimo įrenginys *Mobiscreen MS 19D*. Bus naudojamas autosavivartis *MAN (24 t)* naudingajai iškasenai ir dangos gruntui pervežti į sandėliavimo ar rekultivavimo vietas karjero teritorijoje. Taip pat gali būti naudojamos ir kitų markių panašių parametrų kasybos ir transporto mašinos. Karjero vidaus keliai tiesiami priklausomai nuo pakrovimo darbų zonos padėties, profiliuojant ir sutankinant kelio pagrindo gruntą buldozeriu. Projektiniai laikinų karjero vidaus kelių (išskyrus kasaviečių kelius) elementai parenkami pagal Lietuvos Respublikos kelių techninį reglamentą KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ reikalavimus šiems karjerų laikiniams technologiniams keliams. Karjero vidaus keliai naudojami dangos gruntui transportuoti.

Telkinio dangą sudaro augalinis sluoksnis, šiaurės vakarinėje žvalgyto ploto dalyje sutiktos durpės, fluvio-glacialinis kraštinių darinių gelsvai rudas, su retu smulkiu žvirgždu, priesmėlis, rečiau tos pačios kilmės priemolis. Jos storis telkinyje kinta nuo 0,2 iki 1,3 m, vidurkinis – 0,38 m. Dangos gruntas (augalinis sluoksnis, mineralinė danga) pagal žemės gelmių naudojimo planą bus laikinai sandėliuojama ir panaudojama šlaitams lėkštinti. Nepanaudotas rekultivacijai gruntas gali būti išvežamas iš karjero ir panaudojamas kitų objektų statybos ir aplinkos tvarkymo darbams.

Rokančių smėlio ir žvyro telkinio naudingąjį sluoksnį sudaro viršutinio pleistoceno Baltijos posvitės kraštinių darinių fluvio-glacialinės nuogulos (fIIb1), sudarytos iš žvyro, kuriame vidurkinis žvirgždo kiekis sudaro 21,72 % ir įvairiagrūdžio, vyraujant vidutingrūdžiui, rečiau smulkiagrūdžiui, smėlio. Naudingojo sluoksnio storis kinta nuo 1,5 iki 8,3 m, vidurkis – 3,92 m. Vandeningos naudingosios iškasenos sluoksnis išskirtas pagal gruntinio vandens lygį grėžiniuose ir jo storis kinta nuo 0,0 iki 3,9 m, vidurkinis – 1,84 m. Gruntinio vandens slūgsojimo gylis nuo žemės paviršiaus yra nuo 1,7 iki 5,9 m, kas atitinka 134,40-138,60 m absoliutinį aukštį (didelis vandens lygio svyravimas susijęs su vandeningo sluoksnio pado nelygumais). Ekskavatoriumi iškastas apvandenintas smėlis ir žvyras bus sukamas į apsausinimo kaupą. Apsausėjęs smėlis ir žvyras krautuvu ar ekskavatoriumi pakraunamas į autosavivartį *MAN (24 t)* ir išvežamas iš karjero.

Išeksplatuotas karjeras numatomas rekultivuoti į vandens telkinį, neapvandenintus plotus (tarp jų ir šlaitus) apsejant žoliniais augalais ar miško želdiniais. Pagrindinius rekultivavimo darbus sudaro karjero šlaitų nulėkštinimas ir išlyginimas, baigiamųjų kasybos darbų aikštelės sutvarkymas bei žolinių augalų pasėjimas ir miško apsodinimas.

Dyzelinis kuras ir tepalai kasybos mašinoms bus atvežami ir užpildomi specialiu transportu su užpildymo įranga. Kasybos mašinų remontas ir techninis aptarnavimas (išskyrus atsitiktinio smulkaus gedimo atvejus) karjere nebus atliekamas. Esant metiniam smėlio ir žvyro iškasimui 50 tūkst. m³, per metus bus sunaudota apie 47,12 t dyzelinio kuro. Eksploatuojant karjerą, jo teritorijoje bus laikomas reikiamas sorbento kiekis, kad išsiliejus naftos produktams būtų iškart panaudotas panaikinti galimus avarijos padarinius. Karjero teritorijoje numatoma laikyti tokį sorbento kiekį, kuris avarinėse situacijose leistų absorbuoti iki 400 l naftos produktų. Naftos produktų likvidavimo darbuose panaudotos priemonės ir sorbentai bus surenkami į polietileno maišus ir laikomi metalinėse talpose iki kol bus atiduoti atliekų tvarkytojams.

Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti bus įrengta konteinerinio tipo administracinė – buitinė patalpa su trumpalaikio buitinių nuotekų sukaupto rezervuaru, geriamasis vanduo bus

atvežamas plastikinėje taroje. Ūkinės veiklos metu susidariusios buitinės nuotekos iš buitinių nuotekų sukaupimo rezervuarų, pagal sutartį su nuotekas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotekų valymo įrenginius. Karjero darbuotojų sukauptos mišrios komunalinės atliekos bus rūšiuojamos ir perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms. Per metus susidarys iki 1,2 t/m mišrių komunalinių atliekų.

Pagrindiniai galintys neigiamai veikti aplinką ir žmonių sveikatą teršalai bus kasybos mašinų bei įrenginių keliamas triukšmas ir mobilių kasybos ir transporto mašinų vidaus degimo variklių išmetamosios dujos bei mineralinės dulkės.

Mobilieji oro taršos šaltiniai (kasybos technika), atliekant kasybos ir pervežimo darbus, sudarys taršą iš dyzelinių variklių išmetamųjų vamzdžių pašalinamomis dujomis bei nuo kelių dangos susidarantiomis dulkėmis (dulkės galimai susidarys kraunant dangos ir naudingojo klodo gruntą į savivartį). Karjere kasamas iš natūralaus klodo gruntas (augalinis sluoksnis, smėlis ir kt.) yra pakankamai drėgnas (> 4 %) ir nedulka. Atidengtas karjero paviršius gali išdžiūti vasaros metu ir dėl šios priežasties ore kietųjų dalelių kiekis padidės. Vykdamas smėlio ir žvyro pakrovimo darbus vienos tonos nudulkėjimo koeficientas 0,03 kg/t. Vidutiniškai per metus būtų iškasama 50 tūkst. m³ smėlio ir žvyro (85 000 t). Prognozuojamas kietųjų dalelių kiekis – 0,77 t/metus. Karjero vidaus keliuose išsiskiriančių dulkių kiekis – 1,27 t/metus. Dulkėtumui mažinti: esant sausiems orams karjero vidaus keliai ir išvežimo kelio atskiros atkarpos bus laistomos iki rajoninės reikšmės kelio Nr. 1128 Daugai–Meškučiai–Meškasalis, kuris 2018 metais planuojamas asfaltuoti; karjero vidaus keliuose transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų bei privažiavimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis bus ribojamas iki 20 km/h; bus suformuoti dangos grunto pylimai, kurie sudarys dulkių ir išmetamųjų dujų sklaidos barjerus; transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais. Į aplinkos orą iš mobilių taršos šaltinių per metus pateks 3,4941 t teršalų (CO – 2,0218 t, CH – 0,7551 t, NO_x – 0,5958 t, SO₂ – 0,0471 t ir KD – 0,0742 t). Atsižvelgiant į tai, kad PŪV bus vykdoma visus metus, kasybos mašinų koordinatės nuolatos keisis ir nedirbs viename taške, iš mobilių taršos šaltinių išmetami teršalai pasklis žymiai didesniame plote negu stacionaraus taršos šaltinio atveju, todėl jų koncentracija bus minimali ir detaliau nevertinama.

Triukšmą sukels dirbančios kasybos ir transporto mašinos. Triukšmui slopinti bus supilamas 3 m aukščio ir 12 m pločio dangos grunto pylimas. Triukšmo skaičiavimai atliekami įvertinus 3 m žemės sklypo apsaugos zoną ir dangos grunto pylimą, dėl to atstumas iki gyvenamosios teritorijos padidėja 15 m. Atliekant skaičiavimus buvo priimta, kad mažiausias atstumas nuo buldozerio, krautuvo, ekskavatoriaus ir autosavivarčio iki gyvenamosios aplinkos bus 50 m, skaičiuojant triukšmo lygį keliamą sijojimo įrengimų imamas 200 m atstumas. Maksimalus suminis triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje siektų apie 43,63 dBA. Atliekant skaičiavimus buvo vertinami atstumai, kada kasybos mechanizmai gali būti arčiausiai nutolę nuo gyvenamosios aplinkos. Apskaičiavus gautas maksimalus triukšmo lygis, nes eksploatuojant telkinį karjero mašinos bus nutolusios didesniu atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų (jų koordinatės nuolat keisis). Atsižvelgiant į tai, karjero triukšmo lygis gali būti mažesnis už apskaičiuotą maksimalų suminį triukšmo lygį. Planuojama transportuoti gruntą esamu rajoniniu keliu, nuo kurio sodyba Nr. 1 yra nutolusi 7 m atstumu. Kelio vidutinis paros intensyvumas 86 aut./parą (78 leng. aut./parą ir 8 sunk. aut./parą) ir transportuojant gruntą papildomai pravažiuos 30 sunkiasvorių automobilių per parą (4 aut./val.). Iš viso per valandą pravažiuos 8 automobiliai. Artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje (sodyboje Nr. 1) kasybos mašinų ir grunto transportavimo keliu važiuojančio sunkiasvorio

transporto triukšmo lygis bus 55,43 dBA. Vibracija gyvenamojoje aplinkoje nebus jaučiama. Šviesos, šilumos, jonizuojančios ir nejonizuojančios (elektromagnetinės) spinduliuotės tarša nesusidarys. Naudojant Rokančių smėlio ir žvyro telkinį jokių kvapų išsiskyrimas neprognozuojamas.

Remiantis Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija, PŪV rajone yra ypač raiški vertikaliąji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių, penkių lygmenų videotopų kompleksais), vyrauja uždarų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis, kraštovaizdžio erdvinė struktūra be raiškių vertikalių ir horizontalių dominančių (V_3H_1-d). Kasant naudingąsias iškasenas visame numatytame plote būtų palaipsniui sunaikintas esamas kraštovaizdis, tačiau įgyvendinus projekte numatytas rekultivacijos priemones (vandens telkinio įrengimas, šlaitų išlyginimas ir apželdinimas) šią vietovę pavirs visaverte ir patrauklia kraštovaizdžio dalimi. Atstumas iki artimiausios nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijos – apie 0,50 km iki M. Patacko (Potacko) kapo (kodas 10803), Alytaus r. sav., Rokančių k.

Artimiausioje apie 2,450 km atstumu aplinkoje nuo planuojamo naudoti ploto yra „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija – Nedzingio ežeras, apie 4,600 km atstumu – Varčios pedologinis draustinis, apie 4,800 km atstumu – Ilgelio botaninis-zoologinis draustinis. Remiantis saugomų rūšių informacinės sistemos (toliau – SRIS) 2017-12-05 išrašu Nr. SRIS-2017-13116941, planuojamoje teritorijoje neaptikta vertingų saugomų gyvūnų ar augalų rūšių. Planuojamame naudoti plote nėra aptikta Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių.

Informacijos apie geologinius procesus ir reiškinius ar geotopus planuojamoje ir besiribojančioje teritorijoje nėra. Artimiausia geriamojo gėlo vandens Nedzingės vandenvietė yra nutolusi 6,150 km atstumu pietryčių kryptimi.

PŪV teritorija nepatenka nei į upių, nei į ežerų pakrančių apsaugos juostas ar apsaugos zonas. Artimiausią hidrografinį tinklą telkinio apylinkėse sudaro apie 0,040 km į vakarus esanti pelkė, apie 2,4 km į pietryčius – Nedzingio ežeras, apie 1,0 km į rytus – Rakatansų ežeras, apie 3,2 km į ŠŠR – Svingio ežeras, apie 1,5 km į PPR tekanti Lydekinės upė, už 1,7 km į vakarus tekantis Vinkšninės upelis, kuris įteka į Nedzingės upę bei melioracinis griovys pravestas už 0,2 km į vakarus nuo telkinio.

Pagal Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenis PŪV teritorija patenka į zoną, kur metinis vidutinis kritulių kiekis yra apie 600-650 mm. Remiantis Lietuvos atlaso duomenimis vidutinis metinis išgaravimas nuo žemės paviršiaus PŪV teritorijoje siekia 450-500 mm, nuo atvirų vandens telkinių paviršiaus gali siekti 700 mm, priklausomai nuo vandens telkinių gylio bei kitų veiksnių, lemiančių prisotintų vandens garų tankį ties vandens telkinio paviršiumi. Gruntinis vanduo paplitęs didesnėje telkinio dalyje, išskyrus tuos plotus šiaurinėje, vakarinėje ir pietinėje telkinio dalyse, kuriose stebimas moreninių darinių paviršiaus iškilimas. Gruntinis vanduo talpinasi žvyre bei įvairiagrūdyje, dažnai itin smulkiagrūdyje ir smulkiagrūdyje smėlyje. Smėlio ir smėlio atsijų iš žvyro filtracijos koeficientas kinta nuo 1,69 iki 3,43 m/parą. Vandeningo horizonto aslą sudaro Baltijos posvītės dugninės morenos priemolis. Teritorijoje vyrauja mišrus infiltracinis nuotakinis ir infiltracinis išgaravimo gruntinio vandens balanso tipas, kai perteklinis vandens kiekis nuteka į paviršinius vandens telkinius arba išgaruoja nuo gruntinio vandens paviršiaus. Dėl grunto iškasimo pradinėje karjero eksploatavimo stadijoje, vertinant pagal kitų analogiškų Lietuvos smėlio ir žvyro karjerų eksploatavimo praktiką, galimas trumpalaikis (iki 1 mėnesio) nesisteminis

(priklausantis nuo sausų ir lietingų laikotarpių trukmės) gruntinio vandens lygio kritimas iki 0,4-0,7 m prie karjero ribos ir iki 0,2-0,3 m 300 m atstume nuo karjero, kas yra ženkliai mažiau už sezoninius gruntinio vandens lygio svyravimus. Per metus planuojama iškasti iki 50 000 m³ žvyro ir smėlio, iš jų apie 18 100 m³ bus iškasta žemiau gruntinio vandens lygio. PŪV metu vandens lygis nebus žeminamas. Paviršinio vandens lygio stebėjimai PŪV teritorijoje bus atliekami 1-2 kartus per metus markšeiderinių matavimų metu. Prognozuojamas gruntinio vandens lygio kitimas aplinkinėje karjero teritorijoje siejamas su vandens lygio svyravimu dėl grunto kasimo ir iškasos didėjimo bei išgaravimo nuo atviro vandens paviršiaus karjere (maksimalus iki 0,7 m vandens sluoksnis). Susidarys vandens baseinas, kurio plotas bus apie 81 850 m². Vandens nuostoliai dėl padidėjusio išgaravimo nuo atviro vandens paviršiaus per metus gali siekti – 57 295 m³/metus. Prognozuojamas galimas gruntinio vandens maksimalus pritekėjimas iš aplinkinių teritorijų į būsimą karjero daubą – 17 m³/parą arba 6,2 tūkst. m³/metus. Prognozuojamas galimas vandens pritekėjimas į karjero daubą dėl atmosferinių kritulių – 296 m³/parą arba 53,3 tūkst. m³/metus. Bendras galimas vandens pritekėjimas į karjerą – 59,5 tūkst. m³/metus. Pagal M. E. Altovskio „Hidrogeologo vadovą“ iš atliktų skaičiavimų matyti, kad vandens nuostoliai, susidarę dėl išgaravimo nuo atvirų karjero dugno plotų ir seklių vandens telkinių apvandenintoje karjero dalyje bus kompensuoti padidėjusia atmosferinių kritulių infiltracija ir gruntinio vandens prietaka iš aplinkinių teritorijų. Kasybos poveikis paviršinio ir požeminio vandens režimui ir balansui pirmiausia pasireikš pačioje PŪV teritorijoje, o aplinkinės teritorijos hidrosferai reikšminga įtaka neprognozuojama. Apibendrinant galima teigti, kad smėlio ir žvyro išteklių eksploatavimas nagrinėjamoje PŪV teritorijoje neturės jokios tiesioginės neigiamos įtakos aplinkiniams natūraliems bei dirbtiniams vandens telkiniams, upėms bei 50-320 m atstumu nutolusių sodybų šulinių vandens lygiui.

6. Priemonės numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią.

6.1. Telkinys bus eksploatuojamas pagal suderintą ir patvirtintą žemės gelmių naudojimo planą, laiku rekultivuojami iškasti karjero plotai.

6.2. Bus dirbama tik tvarkingomis kasybos ir transporto mašinomis, laikantis darbo saugos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos ir higienos reikalavimų. Karjere nebus vykdomas kasybos mašinų remontas ir techninis aptarnavimas. Kasybos mašinos bus užpildytos kuru ir tepalais tik iš specialią išpilstymo ir apskaitos įrangą turinčių autocisternų. Eksploatuojant karjerą, jo teritorijoje bus laikomas reikiamas sorbento kiekis, kad išsiliejus naftos produktams būtų iškart panaudotas panaikinti galimus avarijos padarinius.

6.3. Esant sausrui karjero ir privažiavimo keliai bus laistomi vandeniu. Karjero vidaus keliuose transporto priemonių ir kitų mobiliųjų mechanizmų bei privažiavimo keliuose su žvyruota danga autosavivarčių greitis bus ribojamas iki 20 km/h. Transportuojant gruntą autosavivarčių kėbulai bus dengiami tentais. Triukšmui slopinti ir taršai mažinti bus suformuoti dangos grunto pylimai.

6.4. Karjerui nedirbant, keliai ir privažiavimai į karjerą bus uždaryti, kasybos mašinos išvežtos arba patikimai saugomos.

6.5. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.6. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiniam reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

7. Motyvai, kuriais remtasi priimant atrankos išvadą.

7.1. Teritorija, kurioje numatyta vykdyti PŪV, nepatenka ir nesiriboja su saugomomis ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis. Artimiausia saugoma teritorija – Varčios pedologinis draustinis yra už 4,6 km, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija – Nedzingio ežeras už 2,45 km. Teritorijoje taip pat nėra aptikta ir Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių. Pagal pateiktą SRIS išrašą, PŪV teritorijoje saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių taip pat neužfiksuota.

7.2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija, PŪV teritorijoje yra ypač raiški vertikaliąji sąskaida (stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių, penkių lygmenų videotopų kompleksais), vyrauja uždaru iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis, kraštovaizdžio erdvinė struktūra be raiškių vertikalių ir horizontalių dominančių (V_3H_1-d). Kasant naudingąsias iškasenas būtų palaipsniui sunaikintas esamas kraštovaizdis, tačiau įgyvendinus projekte numatytas rekultivacijos priemones (vandens telkinio įrengimas, šlaitų išlyginimas ir apželdinimas) šią vietovę pavers visaverte ir patrauklia kraštovaizdžio dalimi.

7.3. Artimiausia nekilnojamosios kultūros vertybė – M. Patacko (Potacko) kapas (kodas 10803) nuo PŪV vietos nutolusi apie 0,5 km atstumu. PŪV vieta ir jos artimiausios gretimybės į kultūros paveldo apsaugos zonas (vizualinės apsaugos pazonį ar apsaugos nuo fizinio poveikio pazonį) nepatenka. Taip pat informacijos apie PŪV teritorijoje ir jai gretimoje aplinkoje vykstančius geologinius procesus, reiškinius bei geotopus nėra. Artimiausia geriamojo gėlo vandens Nedzingės vandenvietė yra nutolusi 6,150 km atstumu.

7.4. Oro tarša dėl PŪV vykdymo susijusi su vidaus degimo variklių išmetamais teršalais bei mineralinėmis dulkėmis, susidarantiomis vykdant žaliavos kasimo, pakrovimo bei transportavimo darbus. Numatoma, kad vykdant kasimo, pakrovimo darbus tarša kietosiomis dalelėmis sudarys apie 0,77 t/metus, o žaliavos išvežimo metu apie 1,27 t/metus. Tarša iš mobilių šaltinių apie 3,4941 t/metus. PŪV sąlygojamai taršai mažinti numatytos priemonės. Taip pat PŪV sukeliama tarša nebus sutelkta vienoje vietoje, kadangi kasybos/transportavimo mašinų koordinatės nuolat keisis.

7.5. Pagal pateiktą informaciją atrankai, PŪV sąlygojamas triukšmo lygis neviršys ribinių triukšmo dydžių, nustatytų Lietuvos Respublikos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje patvirtinimo“ (toliau – Higienos norma). Apskaičiuotas maksimalus suminis triukšmo lygis – 43,63 dBA (skaičiavimams naudoti duomenys, kuomet PŪV veikloje naudojami triukšmą sukeltantys mechanizmai gali būti nutolę mažiausiu atstumu nuo gyvenamosios aplinkos). Pagal Higienos normos 1 lentelės 4 punktą didžiausias leidžiamas triukšmo ribinis lygis dienos metu (nuo 7 val. iki 19 val.) yra 55 dBA. PŪV vykdymo darbai planuojami nuo 8 val. iki 17 val. Paprastai vykdant naudingųjų iškasenų telkinio eksploataciją, visi kasybos/transportavimo mechanizmai vienu metu nedirba ir jų koordinatės nuolat kinta, todėl PŪV sąlygojamas triukšmo lygis gali būti mažesnis nei apskaičiuotas maksimalus.

Vibracija gyvenamojoje aplinkoje nebus jaučiama. Šviesos, šilumos, jonizuojančios ir nejonizuojančios (elektromagnetinės) spinduliuotės tarša taip pat nenumatoma.

7.6. Numatoma vykdyti PŪV nesąlygoja kvapų išsiskyrimo.

7.7. PŪV metu susidariusios mišrios komunalinės atliekos ir panaudoti sorbentai bus laikomi sandariose talpose ir atiduodami atliekas tvarkančioms įmonėms. Susidariusios buitinės nuotekos, pagal sutartį su nuotekas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotekų valymo įrenginius.

7.8. PŪV teritorija nepatenka į vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas ar apsaugos zonas. Artimiausias hidrografinio tinklo objektas už 0,04 km į vakarus esanti pelkė. Gruntinis vanduo paplitęs didesnėje telkinio dalyje, išskyrus tuos plotus šiaurinėje, vakarinėje ir pietinėje telkinio dalyse, kuriose stebimas moreninių darinių paviršiaus iškilimas. Per metus planuojama iškasti iki 50 000 m³ žvyro ir smėlio, iš jų apie 18 100 m³ bus iškasta žemiau gruntinio vandens lygio. PŪV metu vandens lygis dirbtinai žeminamas nebus, naudingasis klodas kasamas palaipsniui. Iškastas apvandenintas smėlis ir žvyras pirmiausiai bus supilamas į apsausinimo kaupą. Numatoma, kad susidarys vandens baseinas, kurio plotas bus apie 81 850 m². Pagal pateiktus informacijoje atrankai skaičiavimus, vandens nuostoliai, susidarę dėl išgaravimo nuo atvirų karjero dugno plotų ir seklių vandens telkinių apvandenintoje karjero dalyje (57 295 m³/metus) bus kompensuoti padidėjusia atmosferinių kritulių infiltracija ir gruntinio vandens prietaka iš aplinkinių teritorijų (59,5 tūkst. m³/metus), todėl aplinkinės teritorijos hidrosferai reikšminga įtaka neprognozuojama.

7.9. Naudingųjų iškasenų gavyba atviru būdu turi poveikį žemės paviršiui, tačiau kitu būdu išgauti ir panaudoti naudingųjų išteklių visuomenės poreikiams nėra galimybės. Išekspluatuotas karjeras numatomas rekultivuoti į vandens telkinį, neapvandenintus plotus (tarp jų ir šlaitus) apsėjant žoliniais augalais ar apsodinant miško želdiniais. Nukastas dangos gruntas (augalinis sluoksnis, mineralinė danga) pagal žemės gelmių naudojimo planą bus laikinai sandėliuojama ir vėliau panaudojama šlaitams lėkštinti, o nepanaudotas rekultivacijai gruntas gali būti išvežamas iš karjero ir panaudojamas kitų objektų statybos ir aplinkos tvarkymo darbams. Atsižvelgiant į šiuos planuojamus rekultivavimo darbus, poveikis žemės paviršiui bus minimalus.

7.10. Pagal Alytaus rajono savivaldybės bendrojo plano žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinį, PŪV teritorija patenka į: IV-Žis – lengvųjų žemių zoną, III-Živ – vidutinės ūkinės vertės žemių zoną, miškų ūkio paskirties teritoriją – I ir IV grupės miškus. Nors naudingųjų iškasenų telkinys neatspindėtas bendrojo plano sprendiniuose, tačiau atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo įstatymo 22 straipsnio 5 dalį „Kai žemės gelmių išteklių telkiniai nenurodyti savivaldybės lygmens bendruosiuose planuose, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra“, tai neapriboja galimybės PŪV vykdymui. Miško žemės (4,61 ha) pavertimas kitomis naudmenomis neplanuojamas.

7.11. Vadovaujantis Įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, Aplinkos apsaugos agentūra dėl atrankos informacijos ir (ar) planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo per nustatytą terminą pastabų ar pasiūlymų iš suinteresuotos visuomenės ir poveikio aplinkai vertinimo subjektų t.y. Alytaus rajono savivaldybės administracijos, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamento, Kultūros paveldo departamento prie

Kultūros ministerijos Alytaus skyriaus bei Alytaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos, negavo.

8. Priimta atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada: UAB „Eurotransa“ planuojamai ūkinei veiklai – Alytaus r. sav., Daugų sen., Rokančių smėlio ir žvyro telkinio naudojimas – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9. Atrankos išvados apskundimo tvarka.

Ši atrankos išvada per vieną mėnesį nuo jos gavimo ar paskelbimo dienos gali būti skundžiama Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo dienos.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2018-05-22 RAŠTO NR. (28.4)-A4-4843
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

1. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamentui

El. p. alytus@nvsc.lt

2. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Alytaus skyriui

El. p. alytus@kpd.lt

3. Alytaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

El. p. alytus.pgv@vpgt.lt

4. Alytaus rajono savivaldybės administracijai

El. p. info@arsa.lt

5. UAB „Eurotransa“

El. p. uab.eurotransa@gmail.com

Žiniai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamentui

El. p. alytus@ard.am.lt